

Ali v moji občini obstaja energetska revščina? Kje je koncentrirana in kako huda je? Kdo so najbolj prizadeti? Kateri so najpomembnejši določevalni dejavniki?

Opozorilni signali glede možne prisotnosti energetske revščine lahko pridejo od koderkoli. To so lahko informacije, prejete od socialnih služb, glede občutnega števila gospodinjstev, ki jih prosijo za pomoč zaradi zelo visokih računov za energijo, ali pa ste preprosto prebrali nacionalno poročilo o energetske revščini in sumite, da bi bila lahko prizadeta vaša občina.

Diagnoza je začetek niza dogodkov, ki zajemajo prizadevanja za ublažitev energetske revščine, in je bistvena za razumevanje temeljnih vzrokov.

Evropsko svetovalno vozlišče za energetske revščine predlaga **7 praktičnih korakov za pomoč občinam pri njihovih prizadevanjih za začetek analize in obravnavo energetske revščine** ne glede na geografsko, kulturno in gospodarsko okolje. Korake lahko uporabite kot kontrolni seznam ali recept, pri čemer začnete z najbolj relevantnimi. Jedro metodologije lahko prilagodite vašemu kontekstu za podporo pri razvoju zanesljivega niza dejanj ali pa vključite energetske revščine v vaše obstoječe podnebne in energetske načrte. Po zaključku prve faze boste imeli na voljo popolno poročilo z naslovom »Diagnoza lokalne energetske revščine«, ki vas bo učinkovito podpiralo pri načrtovanju in izvajanju ukrepov kakor tudi sodelovanju s širšo mrežo deležnikov na podlagi konkretnih dokazov.

Najprej si oglejmo korake diagnosticiranja energetske revščine.

7 praktičnih korakov za diagnosticiranje energetske revščine – izobraževalni vodnik Evropskega svetovalnega vozlišča za energetske revščine

Kontekst in koordiniranje

1. Korak – Razumevanje kompleksnosti energetske revščine

Cilj:

Pridobitev bolj poglobljenega razumevanja teme

Najprej pridobite popoln pregled nad tem, kako se energetska revščina kaže v občini. Preberite, kaj je energetska revščina, kakšni so njeni vzroki in povzročitelji ter posledice in kaj je pomembno z vidika diagnosticiranja tega izziva. Med raziskovanjem boste našli razne publikacije in izobraževalni material, ki vam bo morda koristil v različnih fazah.

Dejavnost:

Ustvarite seznam vseh razpoložljivih virov

2. Korak – Identifikacija in vključitev zadevnih deležnikov

Cilj:

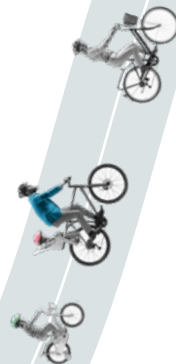
Ustanovitev delovne skupine

Energetska revščina zadeva različne sfere družbe, vključno s panogami sociale, energije, stanovanj, zdravja in okolja. Za zagotovitev dostopa do različnih perspektiv se združite z notranjimi (iz drugih oddelkov) in zunanjimi (zunaj občinske uprave) deležniki. Razmislite o ustvarjanju medoddelčne delovne skupine z notranjimi deležniki, ki bo imela sposobnost v diagnozo vnesti raznolike tehnične in socialne vidike.

Glede zunanjih deležnikov se obrnite na lokalne strokovnjake, organizacije civilne družbe, nevladne organizacije, socialne službe, zadrage, raziskovalne centre, univerze, energetske agencije/podjetja, banke, investicijske sklade, majhna in srednje velika podjetja itd., da boste lahko raziskali možnosti sodelovanja.

Dejavnost:

Izdelajte popis notranjih in zunanjih deležnikov in organizirajte sestanke za ugotavljanje potencialnih sinergij.

Od informacij do opredelitve

3. Korak – Oblikovanje in analiza hipoteze

Cilj:

Podrobna opredelitev prvotne ugotovitve z dodatnimi elementi

Ne glede na to, kaj je sprožilo vaše zanimanje za diagnosticiranje energetske revščine, je koristno oblikovati različne hipoteze, ki lahko zagotovijo dodatne informacije k prvotni ugotovitvi. V tej fazi boste izkoristili praktične izkušnje in znanje delovnih skupin glede lokalnih izzivov in zagotavljanja podpore ranljivim državljanom. Poleg tega jo boste kombinirali z informacijami, pridobljenimi prek izvedenih raziskav (1. korak), da boste oblikovali skupino hipotez v zvezi s potencialnimi težavami, ki jih je treba raziskati.

Dejavnost:

Ustvarite seznam hipotez in analizirajte njihovo zanesljivost.

Primer:

Hipoteza: Menimo, da obstaja energetska revščina v soseski X zaradi slabe kakovosti bivališč

Vprašanja: Katere so težave v zvezi z bivališči (strešna izolacija, stara stavba, star sistem ogrevanja itd.)? Zakaj niso obnovljena?

Podporne informacije: So na voljo.

4. Korak – Opredelitev informacij, ki jih boste zbirali: ustrezni indikatorji in drugi viri

Cilj:

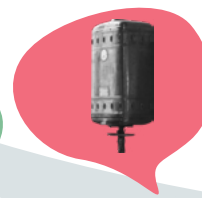
Merjenje vpliva na lokalni ravni

Indikatorji so v bistvu metoda za spremljanje naših prizadevanj, zato so uporabni pri usmerjanju in/ali prilagajanju ukrepov, ki jih je treba izvesti. Izbrani indikatorji energetske revščine morajo biti mešanica kvalitativnih in kvantitativnih, pri čemer upoštevajte, da morajo biti primerni za spremljanje lokalnega vpliva in zagotavljati stopnjo prilagodljivosti in odtenkov za zajem ranljivosti populacije. Predstavljati morajo različne vidike težave in zagotavljati informativne rezultate. Hkrati je treba upoštevati tudi razpoložljiv proračun. Opredelitev indikatorja, ki je reprezentativen, merljiv in natančen, lahko predstavlja izziv. Dobra začetna točka je ogled razpoložljivih skupin 56 indikatorjev lokalne energetske revščine, ki jo je predlagala Konvencija županov skupaj z Evropskim svetovalnim vozliščem za energetska revščino.

Dejavnost:

Dejavnost: Določite skupino indikatorjev, ki bi bili lahko primerni za vaš lokalni kontekst, in ocenite, ali bi bili lahko uporabni pri zagotavljanju odgovorov v zvezi z vašo hipotezo.

Od informacij do opredelitve

5. Korak – Zbiranje podatkov in dodatnih dokazov

Cilj:

Integracija informacij, ki jih imate

V tem koraku je treba poiskati podatke, ki dajejo odgovore na zastavljena vprašanja v zvezi s hipotezami in katere se lahko poveže z izbranimi indikatorji. Pomembno se je prepričati, da podatki upoštevajo določena osnovna načela, kot je **geografska porazdelitev**. Zbrani podatki in dokazi morajo biti na voljo v obsegu, ki vas zanima. Bodite pozorni na skrčenje nacionalnih podatkov, ki lahko povzročijo napačne razlage.

Časovna porazdelitev je prav tako pomembna, da se preveri, ali je skupina podatkov na voljo za različna obdobja, da lahko razumete trende. Poleg tega je pomembno, da zagotovite posodabljanje podatkov v prihodnosti, da boste lahko spremljali spremembe in učinkovitost vaših ukrepov. Navsezadnje pa tudi veljavnost in zanesljivost, predvsem, če podatkov niste zbrali neposredno vi, ampak so vam jih zagotovili zunanji organi. Vire je potrebno preveriti in se prepričati, da so zanesljivi, na primer, zagotoviti je treba, da so bili kvantitativni podatki zbrani ob upoštevanju statističnih načel.

Dejavnost:

Po pregledu že obstoječih podatkov ocenite, ali potrebujete dodatne podatke, ki jih med drugim lahko zberete prek nacionalne statistike, anket, intervjujev in fokusnih skupin.

6. Korak – Obdelava vseh informacij in podatkov

Cilj:

Vzpostavitev povezav med hipotezami, indikatorji in informacijami

Po izboru indikatorjev in zbiranju podatkov, ki jih ustrezno predstavljajo, je čas za pregled hipotez, oblikovanih v 3. koraku. Ne obstaja samo en pravilen način analiziranja podatkov. Določite lahko skupino indikatorjev in si jih ogledate posamezno ali pa jih medsebojno primerjate ali obravnavate skupaj. **Hipotezo lahko ponovno analizirate** z vidika novih rezultatov, ki ste jih pridobili, in se o tem pogovorite znotraj svoje oblikovane delovne skupine.

Dejavnost:

Oblikujte preglednico hipotez, indikatorjev in skupin podatkov ter vsako hipotezo kombinirajte z določenimi indikatorji in skupino podatkov, ki sta potrebni za njeno spremljanje.

Dokončanje

7. Korak – Opredelitev lokalne energetske revščine in poročanje o njej

Cilj:

Zaključite prvo fazo in ohranite zapis o postopku ter sporočite ključne informacije.

Zdaj, ko imate vse različne elemente, je čas za zaključek faze diagnosticiranja v obliki strukturiranega poročila, ki vsebuje sprejeto metodologijo in izvedene korake. Tako si boste lažje zapomnili, kaj je bilo izvedeno, in zagotovili boljšo preglednost postopka za zunanjega posameznika, ki želi razumeti, kako ste izvedli diagnosticiranje. V tej fazi boste morali razumeti, kako posredovati informacije, da boste vključili različna občinstva, ki lahko podprejo predlagane ukrepe. Sposobnost komuniciranja je močno orodje za pridobivanje konsenza, mobilizacijo politične volje in/ali pridobitev sredstev. Za doseg navedenega ugotovite ključna sporočila, ki jih želite posredovati, in opredelite ključna občinstva.

Dejavnost:

Sestavite osnutek poročila o diagnozi energetske revščine in ga posredujte raznim deležnikom, da pridobite njihovo mnenje. Imenujte eno glavno osebo, ki bo dokončala urejanje, in začnite razmišljati o naslednji fazi: načrtovanje ukrepov.

Ta dokument je pripravilo [Evropsko svetovalno vozlišče za energetske revščine \(EPAH\)](#), vodilna pobuda EU, ki jo vodi Evropska komisija na zahtevo Evropskega parlamenta. Vsebina temelji na publikaciji »[Priročnik EPAH 1: Vodnik za diagnosticiranje energetske revščine](#)«, ki je del »[Vodnikov EPAH: Vodnik za razumevanje in obravnavo energetske revščine](#)«. Serija praktičnih vodnikov za lokalne vlade in izvajalce je namenjena pomoči lokalnim vladam pri spopadu z energetske revščine ob zagotovitvi učinkovite obravnave socialne dimenzije energetskega prehoda.

Datum objave: septembra 2023